

**Oświadczenie złożone
przez senatora Władysława Ortyła
na 27. posiedzeniu Senatu
w dniu 21 lutego 2013 r.**

Oświadczenie skierowane do ministra pracy i polityki społecznej Władysława Kosiniaka-Kamysza

Szanowny Panie Ministrze!

Do mojego biura senatorskiego zgłosiła się grupa osób z prośbą o pilną interwencję w sprawie cofnięcia uprawnień do wcześniejszej emerytury pracownikom opiekującym się dziećmi wymagającymi stałej opieki.

W dniu 2 października 2012 r. Europejski Trybunał Praw Człowieka (ETPC) orzekł, że Polska naruszyła przepis w sprawie wcześniejszych emerytur przysługujących pracownikom opiekującym się dziećmi wymagającymi stałej opieki, tak zwanych emerytur EWK (sygn. 25360/04). Trybunał uznał, że decyzje ZUS o cofnięciu prawa do wcześniejszej emerytury podtrzymane następnie przez polskie sądy były naruszeniem prawa do własności w rozumieniu art. 1 protokołu nr 1 do konwencji. Zgodnie z tym przepisem każda osoba ma prawo do poszanowania swego mienia i nikogo nie można pozbawiać własności, chyba że przemawia za tym interes publiczny.

Podkreślenia wymaga fakt, że zwłaszcza tam, gdzie w grę wchodzi podstawowe prawa człowieka, w tym prawo własności, władze publiczne muszą działać szybko i w spójny sposób. Tymczasem decyzje ZUS o przyznaniu wcześniejszych emerytur osobom opiekującym się dziećmi wymagającymi stałej opieki niejednokrotnie pozostawały w obrocie prawnym przez wiele miesięcy, zanim ZUS dostrzegł swój błąd. Następnie przez wiele miesięcy sprawę rozpatrywały polskie sądy – w tym czasie osoby opiekujące się dziećmi pozostawały bez żadnych świadczeń.

Fakt, że polskie władze nie domagały się zwrotu nienależnie wypłaconej emerytury, nie zrekompensował rodzicom dzieci skutków odebrania im tego świadczenia. Podkreślić należy, że po decyzji o przyznaniu emerytury EWK osoby te świadomie rezygnowały z pracy. Osoby te nie są już w młodym wieku i często zamieszkują w rejonach zagrożonych szczególnie wysokim bezrobociem.

Dlatego też zwracam się do Pana Ministra z uprzejmą prośbą o odpowiedź na następujące pytania.

1. Na podstawie jakich przepisów cofnięto uprawnienia do emerytur osobom opiekującym się chorymi dziećmi?
2. Dlaczego zakwestionowano legalność praw nabytych do wyżej wymienionych emerytur i czy jest to działanie zgodne z prawem – niełamące zasady niedziałania prawa wstecz?
3. Czy ministerstwo przewidziało jakąś formę pomocy dla osób pozbawionych na mocy wyżej wymienionych decyzji prawa do emerytur, a jeśli tak, to jaką, w jakiej wysokości i na jaki okres?
4. Czy ministerstwo ma dane mówiące o tym, jakiego grona osób dotyczą powyższe nowe regulacje?
5. W jaki sposób ministerstwo zamierza uniknąć w przyszłości sytuacji, które naruszają zasadę zaufania obywatela do państwa? Przyznawanie, a następnie cofanie świadczeń narusza bowiem tę zasadę.

Z poważaniem
Władysław Ortył